

Отъ бѣлѣжкитѣ, които направихме вече по-прѣди, се вижда, че потурчаньето на шарската околностъ е почнало много рано, още въ врѣмето на жестокия Селимъ I. Тогава Синанъ Паша разсипвалъ манастиритѣ, турчилъ християнитѣ и изтрѣблялъ вѣрнитѣ на прѣдната си религия. За вѣрванье е, че Синанъ Паша е същиятъ везиръ, за когото пише нашиятъ домашенъ лѣтописецъ: *начъ отъ Драма даже до Босна все истурчилъ*. Въ това разорение е билъ разсипанъ и Дебърскиятъ манастиръ Св. Иванъ Бигорь и Кичевскиятъ Прѣчиста, които сж подновени по-късно. Има много основания да се вѣрва, че потурчаньето на всички торбешни не е станало изеднѣжъ. Споредъ устни прѣдания, запазени между торбешитѣ отъ Гора, нѣкои сж се изтурчили слѣдъ Австро-турската война отъ 1869 год. Горенскитѣ торбешни приказватъ, че подиръ голѣмата война съ нѣмцитѣ тѣхни съселани бѣгали съ нѣмскитѣ войски въ Нѣмско, тамъ забогатѣли и сетнѣ викали при себе свои роднини. Други останали въ Призрѣнъ и зачували вѣрата си. Имало до сега торбешни отъ Гора, които знаели свои християнски роднини въ Призрѣнъ. Споредъ друго прѣдание, запазено въ Дебърска Рѣка, послѣднитѣ горяни християни били изтурчени прѣди 150 год. На връхъ Великъ-день дошълъ тамо царски човѣкъ да събира харачъ. Християнитѣ тогава нѣмали пари и той ги притѣснявалъ много. Съ него вървѣлъ ходжа, който увѣщавалъ притѣсненитѣ да се турчатъ, за да се избавятъ отъ неволя.

Турченьето на торбешитѣ продължавало до къдѣ началото на XIX. столѣтие. Прѣди 90 години се потурчили много семейства въ с. Жирница. Отъ тогава насамъ масови насилствени потурчания не сж ставали. Интереситѣ на мухамеданскитѣ бегове, били тѣ торбешни или арнаути, не сж позволявали да се изтурчи цѣлата област, както ни казва луковското прѣдание, защото въ такъвъ случай не щѣло да остане рая да робува на богатшитѣ.

Торбешитѣ по всичко приличатъ на своитѣ съсѣди християни въ Дебъръ. Иматъ въ главни чѣрти еднакво облѣкло, иматъ еднаквъ езикъ и еднакви нрави.

По редъ на изтокъ идатъ *кичевскитѣ потурняци* или *аповци*. Тѣ живѣятъ въ двѣ купчини. Едната е въ Горно Кичево, състои се отъ чисто мухамедански села *Сърбица*, *Бачица*, *Горна* и *Долна Стрегомишта* и *Цървци* съ нѣколко къщи отъ смѣсеното село *Прешка*. Всички сж разположени около стария пѣть отъ Кичево за Тетово и Скопие. Втората купчина е въ Долно Кичево; въ нея влизатъ мухамеданитѣ отъ самия градецъ Кичево и послѣ части отъ